

Sygn. akt III AUa 123/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2015 r. w Lublinie

sprawy Z. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 3 grudnia 2014 r. sygn. akt IV U 1072/14

oddala apelację.

III AUa 123/15

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 4 lipca 2014 r. odmówił wnioskodawcy Z. W. przyznania prawa do odsetek, w związku z opóźnieniem wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy, za okres od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 14 lutego 2014 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wyrok Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 13 grudnia 2013 r., przyznający wnioskodawcy prawo do renty, uprawomocnił się w dniu 29 stycznia 2014 r. i ten wyrok organ rentowy wykonał decyzją z dnia 6 lutego 2014 r., zachowując 30 - dniowy termin na wydanie decyzji, a należne wyrównanie za okres od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 28 lutego 2014 r., przekazał do wypłaty w dniu 13 lutego 2014 r.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Zamościu wniósł wnioskodawca Z. W. domagając się zmiany decyzji i ustalenia prawa do spornych odsetek.

Sąd Okręgowy w Zamościu wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił Z. W. prawo do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie renty za okres od dnia 1 maja 2013 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku liczonych od dnia 16 maja 2013 roku do dnia zapłaty. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca Z. W. w okresie od dnia 5 kwietnia 2005 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r. miał ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z powodu niedomogi bólowo-czynnościowej kręgosłupa lędźwiowego z objawami korzeniowymi w przebiegu dyskopatii L5-S1, stanu po dyscektomii L5-S1 oraz nadciśnienia tętniczego. Kolejnymi orzeczeniami wydawanymi w postępowaniu orzeczniczym przed organem rentowym, wnioskodawca był nadal uznawany za częściowo niezdolnego do pracy. Również lekarz orzecznik w orzeczeniu z dnia 3 kwietnia 2013 r., rozpoznając u wnioskodawcy przewlekłą niedomogę bólową kręgosłupa L/S na tle dyskopatii, stan po operacji dysku w 2003 r., nadciśnienie tętnicze oraz dychawicę oskrzelową bez niewydolności oddechowej, uznał wnioskodawcę za nadal częściowo niezdolnego do pracy do kwietnia 2015 r. Inaczej zdolność wnioskodawcy do pracy oceniła komisja lekarska - badająca wnioskodawcę w związku z zarzutem wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika, zgłoszonym przez głównego lekarza orzecznika - która rozpoznając u wnioskodawcy te same schorzenia, które uprzednio rozpoznał lekarz orzecznik, orzeczeniem z dnia 23 kwietnia 2013 r., nie uznała wnioskodawcy za niezdolnego do pracy. Orzeczenie komisji lekarskiej stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji z dnia 9 maja 2013 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty na dalszy okres, od dnia 1 maja 2013 r.

Uwzględniając odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji, Sąd Okręgowy w Zamościu wyrokiem z dnia 13 grudnia 2013 r. (sygn. akt IV U 898/13), zmienił decyzję i ustalił wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na dalszy okres, od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r., czyli na okres, który również lekarz orzecznik - w zakwestionowanym orzeczeniu - wskazał, jako okres trwania u wnioskodawcy tej niezdolności. Postawę faktyczną powyższego wyroku stanowiła w szczególności opinia biegłych lekarzy kardiologa, neurologa i specjalisty medycyny pracy, którzy przy występujących u wnioskodawcy schorzeniach, rozpoznawanych wcześniej przez lekarzy orzeczników organu rentowego - tak jak lekarz orzecznik, uznali wnioskodawcę za nadal, częściowo niezdolnego do pracy, od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r. Biegli zaznaczyli m.in., że pomimo leczenia operacyjnego dysku na poziomie L5-S1, u wnioskodawcy utrzymują się dolegliwości bólowe z częstymi zaostrzeniami wymagające leczenia szpitalnego, a leczenie sanatoryjne nie przyniosło istotnej poprawy.

Organ rentowy po uprawomocnieniu się wyroku w dniu 29 stycznia 2014 r., w dniu 6 lutego 2014 r. wydał decyzję ustalającą wysokość renty i w dniu 13 lutego 2014 r. przekazał do wypłaty należne wnioskodawcy wyrównanie za okres od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 28 lutego 2014 r., a zaskarżoną decyzją odmówił wnioskodawcy prawa do tych odsetek.

Sąd Okręgowy powołując się na przepis art. 118 ust. 1, ust. 1a zdanie pierwsze i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) orzekł, że obowiązkiem organu rentowego jest wydanie decyzji w sprawie prawa do świadczenia w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120 (ust. 1);

W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (ust. 1a zdanie pierwsze);

Według art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Stosownie do treści § 2 ust. 4, 6 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104) okres opóźnienia w wypłacaniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie płatności; jeżeli świadczenie jest

wypłacane osobie uprawnionej za pośrednictwem poczty lub na rachunek bankowy, za dzień wypłaty świadczeń uważa się dzień przekazania należności na pocztę lub do banku; odsetki wypłaca się z urzędu łącznie z wypłatą opóźnionego świadczenia.

Sąd Okręgowy powołał się na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11, OSNP 2011/19-20/255, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Analiza przedstawionego na wstępie przebiegu ustalania wnioskodawcy prawa do renty i pobierania przez niego tego świadczenia, zdaniem Sadu Okręgowego uprawnia do stwierdzenia, że sytuacja wnioskodawcy w zakresie jego stanu zdrowia oraz związanej z nim niezdolności do pracy, w okresie po dniu 30 kwietnia 2013 r., zgodnie z opinią biegłych wydaną w sprawie IV U 898/13, nie uległa poprawie. Tak też orzekł lekarz orzecznik, którego orzeczenie z dnia 3 kwietnia 2013 r. zostało niesłusznie zakwestionowane przez głównego lekarza orzecznika organu rentowego, co w istocie prowadziło do opóźnienia w prawidłowym ustaleniu wnioskodawcy prawa do renty.

Gdyby nie ta czynność głównego lekarza orzecznika, a następnie błędne orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 23 kwietnia 2013 r., wnioskodawca w dniu 15 maja 2013 r., w ustalonym terminie płatności, otrzymałby świadczenie za miesiąc maj 2013 r. i kolejne miałby wypłacane w przyjętych terminach płatności.

W sprawie wnioskodawcy, po rozpoznaniu jego wniosku z dnia 19 marca 2013 r., organ rentowy powinien wydać decyzję o przyznaniu wnioskodawcy prawa do renty od dnia 1 maja 2013 r., w oparciu o trafne orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 3 kwietnia 2013 r., ponieważ wnioskodawca na tym etapie postępowania wykazał, że jest nadal częściowo niezdolny do pracy i w tym dniu została wyjaśniona ostatnia okoliczność niezbędna do wydania decyzji. Wydanie przez organ rentowy decyzji z dnia 9 maja 2013 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do świadczenia, było dotknięte wadą polegającą na błędnym ustaleniu w zakresie niezdolności wnioskodawcy do pracy. W realiach sprawy, tego rodzaju błąd, nie jest okolicznością, za którą organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w postępowaniu sądowym w sprawie IV U 898/13 wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów leczenia, które nie byłyby wcześniej znane lekarzom orzecznikom organu rentowego. Wprawdzie podczas badania przez biegłych wnioskodawca złożył elektrokardiogram z dnia 27 marca 2013 r., ale jest to ten sam, który znajduje się w dokumentacji medycznej organu rentowego. W postępowaniu sądowym biegli nie rozpoznali też u wnioskodawcy nowych schorzeń i jednoznacznie stwierdzili, że stan zdrowia wnioskodawcy, pomimo leczenia operacyjnego i sanatoryjnego, nie uległ poprawie.

Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wnioskodawcy prawo do wypłaty odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie wyrównania renty za okres od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 31 stycznia 2014 r., liczonych od dnia 16 maja 2013 r. (od pierwszego dnia opóźnienia najwcześniej wymagalnego świadczenia za miesiąc maj 2013 r.) do dnia zapłaty. Świadczenie za luty 2014 r. zostało wnioskodawcy wypłacone przed terminem płatności, dlatego w związku z jego wypłatą, wnioskodawcy nie przysługują odsetki ustawowe.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżając wyrok w części ustalającej prawo do odsetek od dnia 16 maja do 16 czerwca 2013 roku zarzucając naruszenie art.118 ust.1, ust.1a i ust.5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wyjaśnienie ostatniej okoliczności można przyjąć datę sprzed wydania orzeczenia przez komisję lekarską, błędne zastosowanie polegające na ustaleniu prawa do odsetek liczonych od dnia 16 maja zamiast od 16 czerwca 2013 roku.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie prawa do odsetek od dnia 16 czerwca 2013 roku zamiast 16 maja 2013 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów art.118 ust.1, ust.1a i ust.5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy te określają w jakich sytuacjach organ rentowy jest obowiązany do zapłaty odsetek od świadczenia wypłaconego z opóźnieniem. W ustalonym stanie faktycznym po zgłoszeniu przez wnioskodawcę wniosku o rentę na dalszy okres lekarz orzecznik stwierdził u wnioskodawcy istniejącą nadal częściową niezdolność do pracy, ale w związku ze zgłoszonym zarzutem wadliwości komisja lekarska nie uznała wnioskodawcy za niezdolnego do pracy i orzeczenie to stało się podstawą do wydania decyzji odmawiającej prawa do świadczenia. Sąd Okręgowy w sprawie IV U 898/13 badając zasadność decyzji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy, którzy zgodnie uznali, że orzeczenie lekarza orzecznika było prawidłowe, bowiem dokumentacja medyczna wskazuje na istnienie niezdolności wnioskodawcy do pracy i brak poprawy stanu zdrowia. Opinia biegłych została wydana w oparciu o tę samą dokumentację, którą dysponował lekarz orzecznik, główny lekarz orzecznik składający zarzut wadliwości, jak również komisja lekarska, która nie stwierdziła niezdolności do pracy. Należy przyjąć za Sądem I instancji, że błąd organu rentowego, który spowodował opóźnienie w ustaleniu prawa do renty na dalszy okres, polegał na zgłoszeniu przez lekarza orzecznika zarzutu wadliwości do prawidłowego orzeczenia lekarza orzecznika i ostatnią okolicznością niezbędną do przyznania prawa do renty, nie było – wbrew zarzutom apelacji wydanie orzeczenia przez komisję lekarską, ale orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 20 kwietnia 2013 roku. Gdyby nie wniesiony zarzut wadliwości, wnioskodawca nabyłby prawo do renty nieprzerwanie pod dnia 1 maja 2013 roku i wyłata świadczenia nastąpiłaby w dniu 15 maja 2013 roku.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja stanowi polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego stwierdzającego opóźnienie w wypłacie świadczenia z winy organu rentowego i przyznającego prawo do odsetek ustawowych za okres zwłoki.

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.